

άκρως ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΟΙΚΟ

Ατάκτως εκδιδόμενο ενημερωτικό δελτίο της Πανελληνίας Ένωσης Εκπαιδευτικών
για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση- Παράρτημα Αττικής.
Βουλιαγμένης 1, 116 36 Αθήνα τηλ. Φαξ. 9223342 τεύχος 9 Σεπτέμβριος 1999

1ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πανελλήνια Ένωση
Εκπαιδευτικών για την
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

- Αξιολόγηση του θεσμού και των προγραμμάτων.
  - Στρατηγική για την ανάπτυξη του θεσμού στο μέλλον.

Γλυφάδα, 8-10 Οκτωβρίου
1999

Συνεδριακό Κέντρο Εθνικής
Τράπεζας

καλή χρονιά, συνάδελφοι.

✕✕ Η Δ.Ε. του παραρτήματος Αττικής της ΠΕΕΚΠΕ εύχεται καλή σχολική χρονιά σε όλα τα μέλη της Ένωσης και τις οικογένειές τους.

✕✕ Η φετινή σχολική χρονιά ξεκίνησε με δυσάρεστες εκπλήξεις για όλους μας. Ο καταστροφικός σεισμός της 7ης Σεπτεμβρίου άφησε πίσω του θύματα, συντρίμια, πανικό, αβεβαιότητα, οικονομική καταστροφή για τις πληγείσες περιοχές. Έτσι ο εγκέλαδος κατάφερε μεν να μας αφυπνίσει, για λίγο έστω, στην εποχή του Εγώ και του χρηματιστηριακού πυρετού αλλά μας βοήθησε και να γευτούμε τα αγαθά μιας παγκοσμιοποίησης διαφορετικής αυτής της συμπαράστασης άλλων χωρών. Το κράτος μαθημένο ποια από σεισμούς ήταν εκεί και βοήθησε και βοηθά Μέσα από τα συντρίμια του όμως ξεπήδησαν πανανθρώπινες αξίες όπως η συμπόνια, το φιλικό ανθρώπινο ζεστό χέρι συμπαράστασης τον γείτονα, του αγνώστου, του ανθρώπου της άλλης γειτονιάς της Αθήνας που ήρθε στις σεισημοπαθείς περιοχές να δώσει από το έχει του για να απαλύνει τον πόνο αυτών που έχασαν τους δικούς τους τα υπάρχοντα τους, τους κόπους μιας ζωής.

✕✕ Η ζωή όμως κυλά και συνεχίζει την αέναη ροή της, έτσι στις 8-10 Οκτωβρίου γίνεται στο Συνεδριακό Κέντρο της Εθνικής Τράπεζας στη Γλυφάδα το 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Π.Ε. της ΠΕΕΚΠΕ με θέμα «Αξιολόγηση - Στρατηγική για το μέλλον της Π.Ε.» κάτι που περιμέναμε καιρό και που θεωρούμε σημαντικό, γιατί καταγράφει και αξιολογεί την 20χρονη εμπειρία στην ΠΕ και σηματοδοτεί τις προοπτικές της για το μέλλον.

✕✕ Αλλαγές όμως συμβαίνουν παντού και στην προεδρία της ΠΕΕΚΠΕ. Την 1η του Σεπτεμβρη ο Δημ Καλαϊτζίδης, πρόεδρος για τη χρονιά 1998-99 παρέδωσε τη σκυτάλη στο Γιώργο Φαραγγιτάκη που θάναι πρόεδρος της Ένωσης για το διάστημα 1999-2000. Στο νέο πρόεδρο ευχόμαστε σιδεροκέφαλος και στους δυο μαζί νάναι πάντα δημιουργικοί.

✕✕ Φέτος το Παράρτημα θα συνεχίσει τη δράση του με τη συγγραφική δουλειά που ξεκίνησε ήδη, εκδηλώσεις, εκδρομές, ημερίδες.

Ν. Στεφανόπουλος

✓ Προσυνεδριακή συνάντηση εργασίας στο ΚΠΕ Αργυρούπολης.

Εν όψει του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΠΕΕΚΠΕ και με τη συμμετοχή της Παιδαγωγικής Ομάδας του ΚΠΕ Αργυρούπολης, των Υπευθύνων Π.Ε των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλης της Αττικής και της Δ. Ε του παραρτήματος Αττικής τη; Π.Ε. ΕΚ. Π.Ε. , έγινε στις 22 του Σεπτεμβρίου στο ΚΠΕ συνάντηση εργασίας και προβληματισμού με θέμα. "Η ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ Π.Ε " Οι ιδέες, προτάσεις και απόψεις που καταγράφηκαν κατά την συνάντηση υπάρχουν καταχωρημένες σε φυλλάδιο του ΚΠΕ

✓ Καταστατική Συνέλευση του Παραρτήματος Αττικής

Στις 17 του Σεπτεμβρίου έγινε στο Δημαρχείο Αγ. Δημητρίου η καταστατική συνέλευση του Παραρτήματος Αττικής. Στη συνάντηση αυτή παρευρέθηκαν 20 μέλη που συζήτησαν και έκαναν προτάσεις για την αλλαγή του καταστατικού και του κανονισμού λειτουργίας της Ένωσης. Όλες οι προτάσεις καταγράφηκαν και δόθηκαν στο Δ. Σ. ως προτάσεις του παραρτήματος Αττικής εν όψει της καταστατικής συνέλευσης που θα γίνει -ίσως- κατά την διάρκεια του Συνεδρίου την Κυριακή 2-4 μ. μ στο συνεδριακό χώρο της Εθνικής Τράπεζας στη Γλυφάδα.

✓ Επιμορφωτικά πακέτα από τη Δ' Δνσης Α'βάθμιας του Ν. Αττικής

Από τη Δ Δνση Α'βάθμιας Εκπ/σης Αθηνών εκδόθηκε υλικό Π.Ε. με τη μορφή πακέτου. Η θεματολογία του περιλαμβάνει :το αστικό και περιαστικό πράσινο, το έδαφος , τη ζωή πάνω στη γη. τα απειλούμενα είδη το νερό την παραλία του Σαρωνικού τη θάλασσα και τα ρέματα της περιοχής και άλλα πολλά θέματα. Το υλικό είναι οργανωμένο ώστε να περιλαμβάνει παιδαγωγικές δραστηριότητες και χρήσιμες πρακτικές εφαρμόσιμες στην τάξη. Αποτελείται από καρτέλες για κάθε θεματική ενότητα ,η κάθε καρτέλα περιέχει το υλικό που χρησιμοποιήθηκε (βιβλία, σλάιτς βιντεοκασέτες χάρτες κα) ακόμα θεατρικά παιχνίδια δραστηριότητες μελέτης πεδίου κά Η πρωτοτυπία του πακέτου είναι ότι δημιουργοί του δεν είναι μόνο οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έκδοση αλλά οι μικροί τους μαθητές που είχαν τη δυνατότητα μέσα από τη συμμετοχή τους στην συγγραφική ομάδα να ερευνήσουν, να πειραματιστούν να αναρωτηθούν για τις σημερινές αξίες και την ανθρώπινη συμπεριφορά.

Κ. Δήμου

Συγγραφική ομάδα ΠΕΕΚΠΕ

Στις 28 Ιουνίου τ.ε. πραγματοποιήθηκε η πρώτη «διερευνητική» συνάντηση της συγγραφικής μας ομάδας. Παρά τον καύσωνα, η συζήτηση υπήρξε ιδιαίτερα δημιουργική και επισφραγίστηκε με έξοδο σε παρακείμενο μεζεδοπωλείο.

Τα θέματα τα οποία κατ αρχήν συμφωνήθηκε να διερευνηθούν βιβλιογραφικά ήταν τα εξής:

✓Μέθοδος Ομαδικής συζήτησης ✓Μέθοδος Project ✓Σταυρόλεξα-γριφόλεξα ✓Μελέτη πεδίου ✓Παιχνίδι ρόλων.

Μέλη της συγγραφικής ομάδας της ΠΕΕΚΠΕ είναι: Μ. Τσεμπερλίδου, Σ. Στράγκα, Ν. Στεφανόπουλος, Γ. Φαραγγιτάκης, Π. Γιαννόπουλου, Δ. Καλαϊτζίδης, Δ. Σκούφη, Π Μάναλης, Λ. Μαργαρίτη.

Στη συγγραφική ομάδα μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι εκπ/κοί με θεωρητική κατάρτιση και πολύχρονη εμπειρία στην ΠΕ.

Ευχαριστούμε θερμά το γνωστό πλέον ανά το Πανελλήνιο κο Σ Κουρουζίδη για τη φιλοξενία που μας παρέιχε στο χώρο της Ευωνύμου Οικολογικής βιβλιοθήκης. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Μ.Τσεμπερλίδου τηλ. 2914443.

ΠΡΟΣΥΝΕΔΡΙΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

"Η ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ Π.Ε."

(ΚΠΕ Αργυρούπολης, Υπεύθυνοι Π.Ε., Παράρτημα Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε. Αττικής)

Εν όψει του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε. και με τη συμμετοχή της Παιδαγωγικής Ομάδας του ΚΠΕ **Αργυρούπολης**, των Υπευθύνων Π.Ε. των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλης της Αττικής και της Δ.Ε. του παραρτήματος Αττικής της Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε., έγινε στις 22 του Σεπτεμβρίου, με πρωτοβουλία του ΚΠΕ, συνάντηση εργασίας και προβληματισμού με το παραπάνω θέμα.

Θέλοντας να συμβάλουμε στη δημιουργία προϋποθέσεων γόνιμου διαλόγου για την επιτυχία του Συνεδρίου μας, παραθέτουμε συνοπτικά και χωρίς προσπάθεια σύνθεσης τους τις διάφορες απόψεις που εξέφρασαν οι συμμετέχοντες:

- ✓ **ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΑΓΓΙΤΑΚΗΣ:** Βλέπουμε στις μέρες μας να πραγματοποιείται από τα επιμορφωτικά προγράμματα του ΥΠΕΠΘ ένα μεγάλο άνοιγμα σε χιλιάδες νέους συναδέλφους χωρίς όμως παράλληλα να τροποποιείται το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που δεν ανταποκρίνεται πια στις σημερινές ανάγκες. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες ένα ευαίσθητο και προβληματισμένο κομμάτι του εκπαιδευτικού κόσμου έχτισε εθελοντικά το οικοδόμημα της Π.Ε. αναπτύσσοντας μια ανανεωτική εκπαιδευτική διαδικασία με σπάνια χαρακτηριστικά μέσα σ' ένα στατικό και προβληματικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ήδη μπολιάζονται από την Π.Ε. και άλλες εκπαιδευτικές καινοτομίες ή αντικείμενα του Σχολείου αλλά η ίδια η Π.Ε. δεν βρίσκει πλέον το χρόνο που χρειάζεται στη Β/θμια και ιδιαίτερα στα Λύκεια κυρίως μετά τη μεταρρύθμιση. Οι εκπαιδευτικοί της Π.Ε. αξιοποιούν τα σύγχρονα δεδομένα της Οικολογίας και της Παιδαγωγικής και στηρίζονται στην προσπάθεια τους από επιστήμονες, Υπηρεσίες, Μ.Κ.Ο. και το κοινωνικό κίνημα. Οι συνεργασίες αυτές όμως πρέπει να οριοθετηθούν ως προς τους ρόλους και τη συμπληρωματικότητα. Ο θεσμός μπορεί εν μέρει να ενσωματωθεί στο κανονικό σχολικό πρόγραμμα αλλά με τίποτα δεν μπορούν να αντικατασταθούν τα εθελοντικά προγράμματα και τα Κέντρα Π.Ε. όπου η Π.Ε. διατηρεί την ιδιαίτερη φυσιογνωμία και μαγεία της. Οι σχέσεις ανάμεσα σε όλους εμάς που ασχολούμεθα με την Π.Ε. θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από κάποια *minimum* ποιότητας και ήθους. Βέβαια τα κίνητρα του καθενός είναι διαφορετικά αλλά χωρίς αλληλοσεβασμό, έντιμες πρακτικές και δημοκρατικές διεργασίες δεν μπορούμε να δώσουμε το παράδειγμα για μια νέα ηθική.

- ✓ ΝΤΙΝΑ ΣΧΙΖΑ: Η αξιολόγηση σχετίζεται με τις προσδοκίες και η διαφορετικότητα των προδοκιών γεννά ερωτηματικά για τις δυνατότητες επιτυχούς αξιολόγησης. Το θεσμικό πλαίσιο αποτελεί το "ενδιαίτημα" για να αναπτυχθεί παιδαγωγικά η Π.Ε. Θεσμικά δεν είναι έτοιμη, παιδαγωγικά είναι;
Η ποσοτική αύξηση των προγραμμάτων συνοδεύεται από πτώση της ποιότητας ίσως γιατί οι εμπλεκόμενοι δεν έχουν την κατάλληλη επιμόρφωση. Παρόλα αυτά, δεν είναι βέβαιο ότι η επιμόρφωση μπορεί να αλλάξει παγιωμένες θέσεις κάποιων εκπαιδευτικών.
Η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού εγκυμονεί τον κίνδυνο δημιουργίας "αναλυτικού προγράμματος" για ένα αντικείμενο που θέλει λίγο υλικό και πολλή φαντασία.
Η Π.Ε. έχει διαφορετική αντίληψη για την εκπαίδευση και την κοινωνία από το αυταρχικό και συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό μας σύστημα.

- ✓ ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΣΕΜΠΕΡΛΙΔΟΥ: Η Π.Ε. είναι "εντός" αλλά και "εκτός". Είναι στο γενικότερο κοινωνικό κλίμα αλλά και στο περιθώριο της σχολικής ζωής.
Μιλάμε για αξιολόγηση της Π.Ε. σε ένα σχολείο, στο οποίο τίποτε δεν αξιολογείται.
Ο τρόπος χρήσης του εκπαιδευτικού υλικού σχετίζεται ευθέως με την αξιοποίηση του.
Χωρίς την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών (στην οποία πρέπει να δοθεί βάρος στο παιδαγωγικό μέρος) θα οδηγηθούμε σε μία "φούσκα".
Μερικοί συνάδελφοι χρησιμοποιούν την Π.Ε. για να επωφεληθούν από υπερωρίες και ταξίδια.

- ✓ ΓΙΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ: Ο διάλογος γύρω από το περιεχόμενο, τους στόχους και τη μεθοδολογία της Π.Ε. είναι συνεχής.
Η άτυπη εκπαίδευση είναι ένα μεγάλο κομμάτι της Π.Ε. και για να υπάρχει ολοκληρωμένη θεώρηση θα πρέπει να ακούσουμε και τις αυτής της πλευράς.
Η Π.Ε. είναι ένα μικρό θρίλερ, στο οποίο καθένας μας είναι ένας μικρός Φραγκενστάιν, που παίρνοντας διάφορα κομμάτια φτιάχνει τη δική του Π.Ε. και παίζει ταυτόχρονα διαφορετικούς ρόλους (άλλοτε του Τζέκυλ και άλλοτε του Χάιντ).

- ✓ ΘΟΔΩΡΗΣ ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ: Ο διάλογος, που άνοιξε πριν 25 χρόνια, ευτυχώς δεν έχει ακόμη κλείσει. Το Συνέδριο ήταν καταστατική δέσμευση και θα επιχειρήσει την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας στην παιδαγωγική και οικολογική διάσταση της Π.Ε. και των ανατροπών που μπορεί να επιφέρει στην κοινωνία.
Είναι περίεργο το ότι κάποιοι Πανεπιστημιακοί, έδειξαν όψιμο ενδιαφέρον μόλις αντιλήφθηκαν τις δυνατότητες γενναίας χρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά ταμεία. Σημειώνω ότι οι απόψεις των δασκάλων για τα σεμινάρια των ΑΕΙ συγκλίνουν στο ότι αρκετοί Πανεπιστημιακοί επιμορφωτές υστερούν διδακτικά έναντι μάχιμων εκπαιδευτικών επιμορφωτών.
Στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση πάντως έχουμε άλλη εικόνα για την ποιότητα των προγραμμάτων, την οποία θεωρούμε ανοδική.
Θεωρώ σημαντικά ζητήματα για την Π.Ε. την ολιστική διαδικασία θεώρησης του περιβάλλοντος, τα εκπαιδευτικά πακέτα και την αλληλεπίδραση μαθητών - εκπαιδευτικού στην πορεία ενός προγράμματος.

- ✓ PENNY GIANNOΠΟΥΛΟΥ: Η επιμόρφωση πρέπει να εστιάζει στο παιδαγωγικό κομμάτι και στην ενίσχυση των γνωστικών δυνατοτήτων των εμπλεκομένων.
Η έγκριση καθαρών πολιτιστικών θεμάτων από τους Υπευθύνους δημιουργεί σύγχυση ως προς το περιεχόμενο της Π. Ε.
Οι Υπεύθυνοι Π. Ε. πρέπει να είναι πιο κοντά στους εκπαιδευτικούς των σχολείων.

- ✓ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΗΜΟΥ: Στην Πρωτοβάθμια είναι ενθαρρυντική η συμμετοχική διάθεση πολλών δασκάλων, με κίνητρο το διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας και μεθοδολογίας (μαθητοκεντρική) και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Οι δάσκαλοι δε δουλεύουν για τις δύο υπερωριακές ώρες.
Η ύπαρξη πλούσιου εκπαιδευτικού υλικού βοηθάει στην κατάρτιση της λογικής του ενός και μοναδικού βιβλίου ενώ η σύνδεση της Π.Ε. με το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθημάτων είναι ένα πλεονέκτημα για το Δημοτικό Σχολείο.

- ✓ ΘΟΔΩΡΗΣ ΟΡΕΙΝΟΣ: Μέσα από τη διαφορετικότητα των απόψεων μας, εκφράζουμε τις ίδιες ανησυχίες για το **μέλλον** του θεσμού.
Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί με τις διάφορες έρευνες για την Π.Ε. και την αξιολόγηση των προγραμμάτων της. Θεωρώ πως τα μελετώμενα δείγματα δεν είναι στατιστικά σημαντικά και η γενίκευσή τους εγκυμονεί κινδύνους.
Η θεωρητική παιδαγωγική κατάρτιση δεν είναι ικανή και αναγκαία συνθήκη για πετυχημένη διδακτική πρακτική (ενώ η αγάπη για το παιδί και την εκπαιδευτική διαδικασία ίσως οδηγεί σε καλύτερα αποτελέσματα).
Η οικονομική στήριξη των προγραμμάτων δεν εγγυάται κατ' ανάγκη και την επιτυχή έκβασή τους.

- ✓ ΣΙΜΟΣ ΤΣΕΛΕΝΤΗΣ: Στο Συνέδριο θα γίνει μια διαμορφωτική αξιολόγηση (κάνουμε μία "στάση" και βλέπουμε που πάμε).
Έχει εξελιχθεί αρνητικά η προσπάθεια αξιοποίησης των δυνατοτήτων του θεσμικού πλαισίου για συμπλήρωση ωραρίου και υπερωριακή απασχόληση (παράδειγμα λυκείου που υπέβαλε 17 προγράμματα προς έγκριση).
Η Π.Ε. ανοίγει το σχολείο στην κοινωνία και γι' αυτό αναπτύσσεται με τη συνεργασία πολλών φορέων. Η συνεργασία του ΥΠΕΠΘ με άλλα Υπουργεία και φορείς πρέπει να θεσμοθετηθεί.
Η Π.Ε. πρέπει να έχει ανεξάρτητο κωδικό χρηματοδότησης για τα προγράμματα της.

- ✓ ΣΟΦΙΑ ΣΤΡΑΓΚΑ: Η διάθεση των συναδέλφων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Π.Ε. παρεκκλίνει προς την αναπαραγωγή και όχι προς τη δημιουργία.
Δεν αποκλείω διαφορετικούς τρόπους ένταξης της Π.Ε. στο εκπαιδευτικό μας σύστημα στο μέλλον.

✓ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΛΕΜΠΕΣΗΣ: Θεωρώ πλεονέκτημα τη δυνατότητα ανάπτυξης της Π.Ε. στο Δημοτικό μέσα στο ωράριο λειτουργίας του σχολείου.

Οι ιδέες από τα διάφορα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα και το εκπαιδευτικό υλικό βοηθούν σημαντικά τους δασκάλους, που προσθέτουν την πρωτοβουλία τους και τη φαντασία τους.

✓ ΝΙΚΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι φυσιολογική κάποια πτώση της ποιότητας με τέτοιες ποσοτικές επιδόσεις αλλά η εξάπλωση της Π.Ε. και το αγκάλιασμα περισσότερων εκπαιδευτικών και μαθητών ήταν αναγκαία.

Μη ξεχνάμε ότι η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν είναι υπόθεση των λίγων πρέπει να αγκαλιάσει όσο το δυνατό περισσότερα άτομα που εμπλέκονται με την Εκπαίδευση.

Παρά το ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα παρουσιάζει αρκετά προβλήματα, η πραγματικότητα που ζω μέσα από το θεσμό των ΚΠΕ με γεμίζει αισιοδοξία για το μέλλον.

Ελπίζουμε με την καταγραφή αυτών των απόψεων να δώσουμε και από την πλευρά μας μια ώθηση στην ανάπτυξη προβληματισμού και διαλόγου. Αυτοί που τις διατυπώνουν είναι στη διάθεση σας....

ΘΟΔΩΡΗΣ ΟΡΕΙΝΟΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΑΓΠΤΑΚΗΣ

ΕΛΑΤΕ ΣΤΟ Κ.Π.Ε. ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

Στο Κέντρο μας κατά τη σχολική χρονιά 1998-99 παρακολούθησαν πρόγραμμα 5000 μαθητές και 400 εκπαιδευτικοί από 102 Σχολεία που το επισκέφθηκαν και από 80 Σχολεία που συμμετείχαν στα θεματικά του δίκτυα (ΡΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΠΙΟΥ, ΑΕΡΑΣ/ΥΓΕΙΑ).

Εξακόσιοι (600) εκπαιδευτικοί επιμορφώθηκαν σε 1 πενθήμερο και 7 τριήμερα Σεμινάρια και σε 3 ημερίδες.

Αναπτύχθηκαν 4 Διεθνείς συνεργασίες "ΧΡΥΣΟΠΡΑΣΙΝΟ ΦΥΛΛΟ" με Κύπρο. "AIR - SANTE" με Γαλλία - Αγγλία, "Π.Ε. ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ" με Σουηδία και "ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ" με Βέλγιο

Έγιναν 10 εκδόσεις εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς και μαθητές και οι δράσεις μας αξιολογήθηκαν εσωτερικά και εξωτερικά.

Τα έργα υποδομών και εξοπλισμών ολοκληρώθηκαν κατά 90% ενώ η απορρόφηση των κονδυλίων του 2ου ΚΙΤΣ για τη στήριξη της λειτουργίας έφτασε το 100%.

Τη νέα σχολική χρονιά 1999-2000 οι σχολικές ομάδες που θα επισκεφθούν το Κέντρο μας σε συνεννόηση με τους Υπευθύνους Π.Ε. των Δ/σεων Εκπ/σης μπορούν να παρακολουθήσουν τα προγράμματα:

"ΔΑΣΟΣ - ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ", "ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΠΙΟΥ". "ΝΕΡΟ - ΤΟ ΡΕΜΑ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ", "ΘΑΛΑΣΣΑ"

Επίσης θα λειτουργήσουν τα διετή θεματικά δίκτυα Π.Ε. "ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΠΙΟΥ" και "ΟΙ ΑΚΤΕΣ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ" ενώ θα συνεχισθούν οι διεθνείς και τοπικές συνεργασίες.

Τέλος σε συνεργασία με τους Υπευθύνους Π.Ε. της Αττικής θα οργανώσουμε και θα υλοποιήσουμε 8 Επιμορφωτικά Σεμινάρια 3-5 ημερών για εκπ/κούς Α/θμιας και Β/θμιας.

Μελανό σημείο είναι η διαφαινόμενη πρόθεση του ΥΠΕΠΘ να περικόψει τον προϋπολογισμό λειτουργίας του Κ.Π.Ε. από το 2ο ΚΠΣ κατά 55 000.000 δρχ(!) ενώ δεν πράττει αναλόγως σε συμβάσεις με Α.Ε.Ι, και ιδιώτες (!)

Επικοινωνήστε μαζί μας για περισσότερες πληροφορίες για τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα, τα θεματικά δίκτυα Π.Ε και τα επιμορφωτικά σεμινάρια στα τηλέφωνα 9959250-51.

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΚΠΕΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΑΓΠΤΑΚΗΣ

οικονομικές εκκρεμότητες

Σας ενημερώνουμε ότι, ύστερα από έλεγχο στις καταστάσεις συνδρομών, κάποια από τα μέλη μας δεν ανταποκρίνονται στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Η Δ. Ε. του παραρτήματος πήρε απόφαση όποια από τα μέλη έχουν οικονομικές εκκρεμότητες κατά την τελευταία διετία, θα θεωρούνται ανενεργά και δε θα τους αποστέλλονται η εφημερίδα, το περιοδικό, κάθε άλλη έντυπη ενημέρωση μέχρι να τακτοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους προς την Ένωση. Παρακαλούμε λοιπόν για την έγκαιρη καταβολή των συνδρομών. Μπορείτε να καταβάλλετε τα χρήματα με ταχυδρομική επιταγή προς τον ταμία Λεμπέση Κυριάκο, Μιαούλη 6 Αργυρούπολη Τ. Κ. 164-51 ή να επικοινωνείτε στο τηλέφωνο 09447704.

Το δελτίο μας καθιερώνει μόνιμη στήλη για την παρουσίαση και δράση των Δισεων Α'-Β'βάθμιας Εκ/σης του Νομού Αττικής.

Ξεκινάμε με την Δ'Δ/ση Β'βάθμιας Εκπαίδευσης του Ν.Αττικής.

Η Π. Ε. στη Δ'Δ/ση Β'Βάθμιας Εκπ/σης Αθήνας.

Η Δ'Δ/ση περιλαμβάνει 125 σχολεία των παραλιακών Δήμων (Μοσχάτο, Καλλιθέα, Ν. Σμύρνη, Π. Φάληρο, Αγ. Δημήτριος, Άλιμος, Αργυρούπολη, Ελληνικό, Γλυφάδα).

Κατά την τελευταία σχολ. χρονιά εκπονήθηκαν 47 προγράμματα Π.Ε. Από αυτά τα 28 στα Γυμνάσια και τα 15 από τα Λύκεια της περιοχής και μόνο 4 από τα Τ.Ε.

Θεωρώ σημαντικό το γεγονός ότι για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε πρόγραμμα με τίτλο « **Αναγνώριση του γεωγραφικού και Πολιτιστικού περιβάλλοντος χώρου**» από το Εσπερινό Γυμνάσιο Καλλιθέας. Το πρόγραμμα αυτό είχε σημαντική επιτυχία και έτυχε δημοσιότητας από τα Μ.Μ.Ε.

Κύριο χαρακτηριστικό των προγραμμάτων Π.Ε. είναι ο πλουραλισμός της θεματολογίας. Το γεγονός αυτό δείχνει την υπεροχή της περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης έναντι των άλλων σχολικών δραστηριοτήτων. Ένα άλλο σημείο στο οποίο θα πρέπει να σταθούμε με μεγάλη προσοχή, είναι το γεγονός της σταδιακής αλλά σταθερής μείωσης των προγραμμάτων τα οποία υλοποιούνται από τα Λύκεια. Το μέλλον των προγραμμάτων αυτών παρουσιάζεται δυσοίωνα και το έργο των συναδέλφων γίνεται δύσκολο και προβληματικό. Ένα άλλο γεγονός που χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση είναι η διαφαινόμενη έκπτωση της ποιότητας των προγραμμάτων.

Για τη φετινή σχολική χρονιά το τμήμα Π.Ε. της Δ' Β/θμιας Εκπ/σης Αθήνας έχει προγραμματίσει ης ακόλουθες δραστηριότητες:

- Σεμινάριο επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της περιοχής μας σε συνεργασία με το Κ.Π.Ε. Αργυρούπολης
- Ολοκλήρωση της έκδοσης μιας σειράς εκπαιδευτικού υλικού για την Π.Ε. από τα σεμινάρια και της άλλες δραστηριότητες του τμήματος Π.Ε. της Δ'Δ/σης.
- Σχολεία της περιοχής μας θα συμπεριληφθούν στο θεματικό δίκτυο «Οι ακτές του Σαρωνικού» που οργανώνει το Κ.Π.Ε.Αργυρούπολης
- Προγραμματίζεται η συνολική παρουσίαση των προγραμμάτων Π.Ε. σε εκδήλωση που θα γίνει στο τέλος του έτους

Δρ. Μπότσαρης Γιάννης

Υπευθ Π.Ε. Δ'Δ/σης Β'Βάθμιας Αθήνας

3ο Επιμορφωτικό Σεμινάριο των Οικολογικών Σχολείων

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στην Ερεσό της Λέσβου στις 4-6 Σεπτεμβρίου το 3^ο Επιμορφωτικό Σεμινάριο των Οικολογικών Σχολείων με θέμα «**Οικολογικά σχολεία**» και ο ρόλος τους στις μικρές τοπικές κοινωνίες- Η συμβολή του προγράμματος στα νησιά του Αιγαίου, σε συνεργασία με το ΥΠΕΠΘ και την οικονομική στήριξη του Υπ. Αιγαίου, του Δ. Ερεσού-Αντίσης, της Ναυτ/κής Εταιρείας Λέσβου και της κονσερβοποιίας ΚΒΕ. Το ΥΠΕΠΘ εκπροσώπησε ο Διπλ. Σπουδών Β'βάθμιας εκπ/σης κ. Λογοθέτης.

Συμμετείχαν 60 εκπ/κοί και αρκετοί Υπεύθυνοι ΠΕ όπως και εκπρόσωποι των ΟΤΑ.

Η Παιδ. Ομάδα και οι συνεργάτες της Ελληνικής Εταιρείας παρουσίασαν το εκπ/κό υλικό και τις δικές τους εμπειρίες στα σχολεία που δουλεύουν και συντονίζουν. Οι ομάδες εργασίας δούλεψαν σε εργαστήρια σχετικά με το πρόγραμμα όπως : «Αειφόρο σχολείο» «Η ανάπτυξη της σχολικής κοινότητας» κλπ. Η συνάντηση έκλεισε με επίσκεψη και ξενάγηση στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου δάσους Λέσβου στο Σίγρι.

Για την Παιδ. Ομάδα
Σταμάτης Σκαμπαρδώνης